

ondervinden bij het zien van een veelgeprezen Chineeschen tempel, een Barok-kerk of Rococo-paleis . . . Van inconsequentie gesproken!

Uit het voorafgaande kan duidelijk worden, dat Van Ravesteyn het zich in zijn werk moeilijker maakt dan de meesten, hoezeer dit werk bij een leek den indruk mag wekken dat de ontwerper juist met luchtige blijmoedigheid en sportieve onbekommerdheid alle moeilijkheden uit den weg gaat. Het aanvaarden van het ornament als integreerend deel van de bouwkunst stelt op zichzelf al zwaardere eischen, wijst immers in de richting van een meer omvattende totaliteit. Het verhoogt de beteekenis van 't werk maar brengt mede dat de ontwerper niet zoo snel tot een gave uiting zal komen. Van Ravesteyn mag steun gezocht en ook gevonden hebben bij Renaissance of Barok, het neemt niet weg, dat hij zich op nieuw en vrijwel onbeproefd terrein waagt, zoodat het welslagen van zijn onderneming in meer dan normale mate afhankelijk zal zijn van persoonlijke bezieling en beheersching, van de fijnheid en sterkte van zijn talent. Zijn vormgevingen doen dan ook uitgesproken individueel aan, alhoewel ik den indruk heb, dat hij hier niet naar streeft.

Tot dusver heeft Van Ravesteyn zich voornamelijk kunnen oefenen op het terrein van inwendige verbouwingen en inrichtingen, en het behoeft daarom niet te verwonderen, dat zijn groote begaafdheid zich duidelijker uitspreekt in de interieurs van het brandverzekeringsgebouw te Dordt, dan in het exterieur. Ondanks de gelukkige en aantrekkelijke verhoudingen van den ingetogen hoofdvorm, ondanks een prachtige gemouvemeteerde partij als de uitnoodigende ingang, en den vondst van het sierlijk schoorsteenmonumentje ter bekroning, lijkt eenige critiek op onderdeelen van het exterieur zeker gewettigd. Zoo vragen de ringen der muurpenanten ontegenzeggelijk om een nadere vulling, zij doen meer aan als voorloopige *aanduidingen* van sierlust, dan als definitieve *realisaties* van den ornamentalen wil. Zij zijn echter, alhoewel nog te „mager”, zuiver begrepen voor zoover als zij reiken en harmonieeren met de groote bollen, waarvan het tweetal op de trap mij beter voldoet dan het viertal op de hoeken van het gebouw.

Twee beeldhouwers verleenden hun medewerking, namelijk de Utrechtenaar W. van Kuilenburg en de Groninger Willem Valk; eerstgenoemde ontwierp het werkstuk boven de ingangspartij buiten, de laatste maakte twee beelden voor de hal, die uit een plastisch oogpunt onmiskenbaar sterker zijn, maar die minder tegemoet komen aan Van Ravesteyn's behoefte aan silhouet en mouvement. In het algemeen gesproken heeft deze architect nogal eens moeite in het vinden van geschikte medewerkers, gelijk de door hem verzorgde hal van het Nederlandsche paviljoen op de Parijsche wereldtentoonstelling kon